

Ігор ЗАБОЛОТНЮК

професор кафедри тактики

Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного

аспірант відділу новітньої історії

Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6153-1110>

e-mail: igor171976@ukr.net

ВІЙСЬКОВА ДОПОМОГА США УКРАЇНІ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Проаналізовано особливості американської військової допомоги Україні на початковому етапі російсько-української війни. Досліджено суть і масштаби наданої підтримки, доведено, що вона обмежувалася переважно нелетальними засобами – бронежилетами, приладами нічного бачення, системами зв'язку та медичним обладнанням. Показано, що у політиці адміністрації Барака Обами домінували дипломатичні та санкційні засоби впливу на Росію, що зумовило відмову від постачання летальної зброї Україні попри запити української сторони. Виявлено внутрішньополітичні та зовнішньополітичні чинники, які визначали параметри американської допомоги, зокрема сфокусовано увагу на прагненні США уникнути прямої конфронтації з Російською Федерацією. Зазначено, що консервативна внутрішньополітична ситуація у США, потреба в координації дій із європейськими союзниками по НАТО, а також стратегічні інтереси у діалозі з Росією значно вплинули на темпи й обсяги надання озброєння Україні.

Проаналізовано реакцію українських політиків і суспільства на позицію США, яка стосувалася російсько-української війни, визначено роль Конгресу США у наданні військової допомоги Україні, досліджено економічний та оборонний компоненти допомоги США через призму бюджетних програм і кредитних гарантій. Акцентовано увагу на важливості Закону «Про підтримку свободи України» (2014) та оцінено його вплив на формування правової бази для надання летальної і нелетальної допомоги. Відзначено, що надана допомога мала важливе психологічне значення, підтверджувала готовність США підтримувати Українську державу в умовах російської збройної агресії. Констатовано, що досвід 2014 р. став підґрунтям для формування довготривалої стратегії американської підтримки України, яка поєднала військову, політичну та дипломатичну складові.

Ключові слова: російсько-українська війна, АТО, військова допомога, США, Україна, ЗСУ, зброя, Російська Федерація.

Після початку російської збройної агресії проти України у лютому 2014 р. і трансформації системи міжнародної безпеки США стали одним із провідних донорів у сфері військово-технічної підтримки України. Допомога охоплювала широкий спектр нелетального обладнання, а також навчально-тренувальних програм, медичного

забезпечення й елементів оборонної інфраструктури та поступово трансформувалася у формат надання летальної зброї. Американська військова допомога на початковому етапі російсько-української війни стала важливим стратегічним засобом довготривалого впливу на трансформацію сектора оборони України. «Початок агресії РФ проти України у 2014 році разом із незадовільним рівнем бойової готовності і оснащення Збройних сил України (ЗСУ) ставили першочерговим завданням перед офіційним Києвом отримання максимально можливої військової допомоги від міжнародних партнерів, і насамперед – від США», – констатували експерти (Від пайків до технологій, 2017).

Американська військова допомога Україні на початковому етапі російсько-української війни ще не стала предметом поглибленого наукового осмислення українськими та зарубіжними науковцями. Існуючі публікації переважно фрагментарно висвітлюють політико-дипломатичний вимір українсько-американських відносин, залишаючи поза увагою системний аналіз суті, обсягів і динаміки військово-технічної підтримки.

Мета статті – всебічний аналіз масштабів військової допомоги США Україні після початку російсько-української війни.

На початковому етапі АТО (Антитерористична операція на Сході України) Україна зверталася до США та їхніх союзників із проханням надати озброєння для відсічі російської збройної агресії, зокрема йшлося про: снайперські гвинтівки і набої до них для сил спеціальних операцій, міномети калібру 60 мм, 80 мм та 120 мм, а також боезаряди, ручні гранатомети MGL-140, пускові пристрої і ракети для ПТРК (протитанковий ракетний комплекс) Javelin або TOW-II, ПЗПК (переносний зенітно-ракетний комплекс) Stinger, бронетранспортери типу MRAP і броневантажілки типу HMMWV для 4 бригад (1 312 одиниць), радіолокаційні станції контрбатареїної боротьби різних типів (AN/TPQ-49, AN/TPQ-37, AN/TPQ-36), БПЛА (безпілотний літальний апарат) для розвідки і забезпечення вогневого ураження радіусом від 2 до 100 км, радіостанції, медичне обладнання (зокрема і 52 тис. аптечок ІФАК), окуляри нічного бачення, тепловізійні бінокуляри та приціли (Від пайків до технологій, 2017).

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк 12 березня 2014 р. у Вашингтоні зустрівся з Президентом США Бараком Обамою (Barack Hussein Obama). Як повідомив А. Яценюк журналістам після завершення зустрічі, відбулася «відкрита дискусія, як подолати драматичний конфлікт, який відбувається в Україні» (Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, 2014). Прем'єр-міністр зазначив, що насамперед йшлося про військове вторгнення на українську територію. «Україна бореться за свою свободу, свою незалежність і суверенність. І ми ніколи не здамося», – наголосив він (Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, 2014). Водночас офіційний представник Білого дому Джей Карні (James «Jay» Carney) заявив, що «переговори продемонструють, що ми рішуче підтримуємо український народ, територіальну цілісність і суверенітет України» (Обама виступив з Яценюком, 2014). За його словами, адміністрація США «рішуче підтримує і схвалює зусилля, які докладає Конгрес, аби законодавчо оформити надання допомоги Україні» (Обама виступив з Яценюком, 2014).

У березні 2014 р. на запрошення офіційного Києва колишній командувач сил НАТО (Організація Північноатлантичного договору) в Європі Веслі Кларк (Wesley Kanne Clark) і американський військовий теоретик Філіп Карбер (Philip Karber) прибули до України для оцінки потреб країни у допомозі від США. У доповіді, яка була

представлена на початку квітня 2014 р., наголошувалося на тому, що Україні для максимально швидкого посилення обороноздатності була необхідна нелетальна допомога (насамперед бронезилети, прилади нічного бачення і захищені системи зв'язку) (Від пайків до технологій, 2017).

Починаючи з березня 2014 р. республіканці (сенатори Марко Рубіо (Marco Antonio Rubio), Джон МакКейн (John Sidney McCain III), Боб Коркер (Robert Phillips «Bob» Corker, Jr.), Рон Джонсон (Ronald Harold «Ron» Johnson) та інші) внесли декілька законопроектів про надання прямої військової допомоги Україні на суму 100 млн дол., а також засобів боротьби з танками і ППО (протиповітряна оборона), стрілецької зброї, обміну розвідданими, а також надання статусу привілейованого союзника, що не є членом НАТО («major non-NATO ally») (Куропятник, 2014). У нижній палаті Конгресу США почала функціонувати міжпартійна група підтримки України. Однак наприкінці березня 2014 р. уряд США обмежився постачанням до України виятково 330 тис. сухих пайків, готових до споживання, вартістю 3 млн дол. (Від пайків до технологій, 2017).

Надзвичайно скромні масштаби військової підтримки України – не випадковість. Президент США Б. Обама хоча і наголошував, що «військовим вторгненням» до Криму та відділенням півострова від України Росія порушила міжнародне право, однак не сприяв виділенню Україні ефективної військової допомоги (Завгородня, 2014). Позиція демократів, зокрема Президента США Б. Обами, базувалася на декількох фундаментальних ідеях:

– дії США в Україні не повинні призвести до встановлення ворожих відносин із народом Росії, тим більше до «третьої світової війни»;

– США не мають «життєво важливих» інтересів в Україні, відповідно, немає особливої потреби ризикувати благополуччям Америки заради захисту однієї з найкорумпованіших країн Європи;

– дипломатичне вирішення проблеми, нехай навіть визнанням сепаратистів учасником переговорів, – привабливіше рішення, ніж прямий військовий конфлікт;

– у США немає зайвих військових ресурсів для серйозного військового конфлікту з Росією;

– театр військових дій на Донбасі характерний тим, що його жителі переважно не підтримують євроатлантичні устремління нового уряду України, для них НАТО асоціюється з образом ворога (Куропятник, 2014).

Зважаючи на вищезазначене, військова допомога Україні надходила вкрай повільно. Міністр оборони США Чак Хейгел (Charles Timothy «Chuck» Hagel) 17 квітня 2014 р. на пресконференції заявив, що Президент США Барак Обама затвердив надання пакету нелетальної військової допомоги Україні. Йшлося, зокрема, про аптечки першої медичної допомоги, шоломи, спальні мішки і системи очистки води для ЗСУ. Також він зауважив, що США продовжують здійснювати оцінку допомоги, яку можуть надати Україні для посилення обороноздатності (Від пайків до технологій, 2017).

Значні надії керівництво України покладало на результати візиту до України 21–22 квітня 2014 р. Віцепрезидента США Джона Байдена (Joseph Robinette «Joe» Biden, Jr.) (Візит Байдена, 2014). Зрештою, 21 квітня з'явилося офіційне повідомлення про надання США допомоги офіційному Києву на 8 млн дол. для потреб ЗСУ (засоби розмінування і системи зв'язку) (Від пайків до технологій, 2014).

У Польщі 4 червня 2014 р. відбулася двостороння зустріч новообраного Президента України Петра Порошенка з Президентом США Бараком Обамою та Держсекретарем США Джоном Керрі (John Forbes Kerry). Виступаючи у Варшаві, Б. Обама заявив про надання ЗСУ бронезилетів, пристроїв нічного бачення і додаткових засобів зв'язку на суму 5 млн дол. Так, на червень 2014 р. США надали Україні допомоги загалом на 23 млн дол. Де-факто, американський уряд пішов на виділення мінімально необхідного обладнання для посилення обороноздатності України лише через два місяці після відповідних рекомендацій від американських експертів (Від пайків до технологій, 2017).

На початку липня 2014 р. (відновлення активної фази АТО) Україна почала отримувати заявлену Б. Обамою у Варшаві допомогу, зокрема надійшли 2 000 бронезилетів «Інтерсептор». Після розмитнення бронезилети були передані Міністерству оборони України для транспортування до кінцевого пункту призначення. Напередодні українській стороні було надано 1 000 спальних килимків і 3 600 камуфляжних жакетів. Згодом було надіслано 400 коробок марлевих бинтів і 1 000 чохлів на каски (США надіслали 2000 бронезилетів, 2014). «Ця доставка є частиною пакету допомоги США Україні не смертельними засобами на суму понад 23 млн доларів, до якого також входять набори першої медичної допомоги, прилади нічного бачення, засоби зв'язку та інші матеріали на допомогу українським військовим та прикордонникам у їхніх зусиллях припинити акти терору у східній Україні», – йшлося у пресрелізі Посольства США в Україні (США надіслали 2000 бронезилетів, 2014).

Питання військової підтримки України порушувалося на саміті НАТО у Великобританії, який відбувся 4–5 вересня 2014 р. Міністр оборони США Ч. Хейгел, зокрема, заявив, що Вашингтон «не вступатиме у військову конфронтацію з Москвою через ситуацію в Україні» (США не будуть воювати з Росією, 2014). Міністр також висловився на захист обраного адміністрацією США підходу щодо подій в Україні – за його словами, немає підстав стверджувати, що дипломатія виявилася безсилою у врегулюванні цієї кризи (США не будуть воювати з Росією, 2014).

«Адміністрація США зброю нам не дає, розмірковує і вичікує, що викликає неабиякі емоційні закиди українських політиків на адресу наших єдиних друзів в конфлікті з Росією, – констатували українські медіа. – А тим часом, позиція Адміністрації Обами щодо надання військової допомоги Україні, досить чітка – ніяких озброєнь, тільки екіпірування плюс, після вторгнення ВС РФ 24 серпня, спільні навчання з миротворчим сценарієм. Обсяги допомоги поки виключно символічні, хоча Обама обмовився, заявивши, що в разі прямої військової агресії РФ проти України позиція США може змінитися. Америка демонструє, що явно не готова до прямого військового протистояння з Росією на даному етапі» (Куропятник, 2014).

Коментуючи події саміту та ставлення США і НАТО до подій в Україні, газета «Deutsche Welle», зокрема, писала: «На головне ж для України питання – чим НАТО може конкретно допомогти країні, що веде, за її власними словами, війну з Росією, відповіді на саміті в Уельсі не стали несподіваними. Генсек Расмуссен заявив, що альянс підтримує Україну, закликав Росію відмовитися від анексії Криму і припинити підтримку сепаратистів на сході країни. Такі заяви лунали й раніше. Не стала новою і заява про трастові фонди, за допомогою яких НАТО планує допомогти Україні модернізувати свою армію» (Гончаренко, 2014).

Розмірковуючи над причинами нерішучості США в українському питанні, Олексій Куропяткін виокремив чотири із них:

- 1) внутрішньополітична ситуація в США;
- 2) відносини США зі своїми європейськими союзниками по НАТО;
- 3) інтереси США в діалозі з Росією;
- 4) інтереси та можливі партнери США в Україні (Куропяткін, 2014).

Перша й одна з найважливіших причин – Б. Обама переобрали у 2012 р. президентом тільки тому, що він проголошував антивоєнні лозунги на тлі війн в Іраку й Афганістані (Куропяткін, 2014). Його позиція щодо України була викладена 6 травня 2014 р. під час слухань у Конгресі, вона полягала у відмові надавати Україні озброєння через бажання США зберегти існуючий баланс сил між Росією і Україною, «щоб не допустити ескалації конфлікту, використовуючи переважно “стримуючі” економічні санкції проти Путіна» (Куропяткін, 2014).

Все ж, у жовтні 2014 р. Президент США Б. Обама затвердив рішення про надання додаткової допомоги Україні у галузі оборони та безпеки на суму понад 46 млн дол. (Обама затвердив, 2014). До складу допомоги мали увійти «гроші для купівлі бронешилетів, приладів нічного бачення, броньованих позашляховиків та патрульних машин, а також додаткових засобів зв'язку». США планували надати обладнання й організувати навчання з використання радіолокаційних станцій виявлення вогневих позицій мінометів, щоб підвищити обороноздатність ЗСУ (Обама затвердив, 2014).

Сенат США 11 грудня 2014 р., Палата Представників США 12 грудня 2014 р. ухвалили Закон «Про підтримку свободи України» (Ukraine Freedom, 2014). Документ, автором якого був сенатор Роберт Менендес (Robert «Bob» Menendez), визначав Україну військовим союзником США за межами НАТО (Сенат США ухвалив законопроект, 2014). Закон передбачав введення нових санкцій проти Росії, надання Україні військової техніки і послуг, зокрема протитанкового озброєння, радарних систем для боротьби з артилерією, тактичних розвідувальних БПЛА, захищених засобів зв'язку, а також допомоги з навчання українських військових (Коментар МЗС України, 2014). Упродовж 60 днів після вступу в дію цього закону Президент США мав подати до Конгресу перелік необхідного військового майна та послуг, а також розрахунки щодо термінів проведення відповідних робіт. Із цією метою Державному департаменту виділялося 350 млн дол. США, які мали бути доступні для використання до кінця 2017 р. (зокрема 100 млн дол. США у 2015 фінансовому році, а також по 125 млн дол. США у 2016 р. та 2017 р.) (Коментар МЗС України, 2014).

Коментуючи вказаний закон, Президент США Барак Обама зауважував, що в ситуації, що склалася, «Сполученим Штатам та їхнім союзникам слід проявити терпіння, тому що президенту Росії Володимиру Путіну вже зараз доводиться діяти зі слабких позицій» (Дубинський, 2014). Він, зокрема, відзначав: «У Путіна в руках немає сильних карт. А тими картами, якими він володіє, він грає не так сильно, як іноді це представляється в західній пресі. У всьому цьому процесі спостерігається якась імпровізація з боку Росії, тому що ситуація в Україні застала Росію зненацька. Політично це працює для Путіна у нього вдома, але це завдає серйозних збитків російській економіці в довгостроковому, а не тільки короткостроковому плані» (Дубинський, 2014).

На думку Б. Обами, «Путін доб'ється успіху в тому випадку, якщо йому вдасться внести розкол в трансатлантичні відносини. Якщо він побачить, що між США і

Європою виникають розбіжності, це буде його стратегічною перемогою, і я маю намір цього не допустити. Досягти ж цього можна, тільки враховуючи цілком реальні економічні наслідки, які Європа відчуває в результаті санкцій стосовно Росії, вводячи ці санкції розумно і проявляючи стратегічне терпіння» (Дубинський, 2014).

Президент США Б. Обама 18 грудня 2014 р. підписав зазначений вище закон. «Підписання цього закону не означає зміни політики адміністрації щодо санкцій, яку ми обережно координували відповідно до подій на місці і разом з нашими союзниками та партнерами», – йшлося у заяві Президента США Б. Обами (Обама підписав закон, 2014). Він також заявив, що готовий відкликати накладені на Росію санкції, якщо «Москва повернеться до виконання Мінських угод» і не порушуватиме суверенітет і цілісність України. «Ми знову закликаємо Росію припинити окупацію і невдалу анексію Криму, підтримку сепаратистів у східній Україні, виконати зобов'язання, взяті на себе відповідно до Мінської угоди», – зауважував Б. Обама (Обама підписав закон, 2014). В Україні «привітали затвердження Конгресом США Закону “Підтримка української свободи”, який створював необхідну законодавчу базу для розширення допомоги Україні та запровадження додаткових санкцій проти РФ» (Коментар МЗС України, 2014).

Того ж дня Президент України П. Порошенко відвідав Вашингтон із робочим візитом. Під час свого виступу в Конгресі він подякував США за надану честь і зазначив, що оплески призначені не йому як главі держави, а «всьому українському народові, який бореться за свою незалежність» (Конгрес США вітав Порошенка, 2014). Він «попросив грошей на реформування України» (Обама пообіцяв Україні, 2014), а також на озброєння. «Потрібно більше озброєння, як летального, так і нелетального ... Зрозумійте, ми не можемо виграти війну з простирадлами», – відзначав П. Порошенко (Порошенко попросив у Конгресу, 2014). У своєму виступі він також закликав США надати Україні статус особливого партнера у питанні безпеки без членства в НАТО і попросив допомогти з відновленням економіки. «Я прошу Конгрес створити спеціальний фонд для підтримки інвестицій американських компаній в Україні та допомоги нам з реформуванням економіки», – зауважував Президент України (Порошенко попросив у Конгресу, 2014).

У бюджеті США на 2015 р. було передбачено 112 млн дол. на реформування ЗСУ і майже 140 млн дол. економічної допомоги Україні. Зокрема, США планували виділити Україні 47 млн дол. на допомогу та реформування ЗСУ, ще 75 млн дол. – на ЗСУ через програму «Європейська ініціатива». На економічну допомогу Україні в американський бюджет було закладено 139 млн 238 тис. дол. у межах двосторонньої допомоги та кредитних гарантій. Також у бюджет було включено 502 млн дол. на протидію російській агресії в Євразії, частина з яких могла піти на допомогу Україні. Усі ці кошти проходили через рахунки Державного департаменту та USAID (Агентство США з міжнародного розвитку) (У бюджеті США, 2014).

Отже, оцінюючи військову допомогу США Україні на початковому етапі російсько-української війни, варто виокремити декілька тенденцій. По-перше, аналітики відзначали, що «із 2014 року українська армія зазнала чи не найбільше кількісних та якісних змін у своїй сучасній історії» (Як змінилася Україна, 2024), що відбулося не без участі США. По-друге, важливо визначити, яке місце посідає Україна в секторі військових витрат США: у 2014 р. – малопомітна позиція, адже лівову частину американських коштів отримали Ізраїль (3,1 млрд) та Єгипет

(1,3 млрд) (Михайленко, 2016). По-третє, у 2014 р. США обмежувалися наданням Україні винятково нелетальної зброї. «Що ми зробили не так у 2014 році? Ми не давали Україні зброї, ми давали їм ковдри. У нас не було політики надання вам того, що було необхідне для захисту. Ми нічого не говорили про наслідки можливого вторгнення», – зауважував сенатор-республіканець США Ліндсі Грем (Lindsey Olin Graham) (У 2014 році США, 2025). Президент США Б. Обама у зовнішній політиці обрав курс «м'якої сили», що полягав у ставці на дипломатію, накладанні санкцій на Росію та наданні Україні різнобічної допомоги, до якої, однак, не належало постачання летальної зброї. За підтримку цієї позиції він піддавався критиці, зокрема, і від свого наступника Дональда Трампа (Donald John Trump), за часів президенства якого таке озброєння врешті було поставлене (Якби така підтримка була в 2014, 2022).

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Від пайків до технологій. Як міжнародна допомога посилила обороноздатність України. (2017). <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/05/4/7065175/>

Візит Байдена до України. (2014). <https://www.dw.com/uk/>

Гончаренко, Р. (2014). *Україна і НАТО: саміт слабких надій і обмежених можливостей.* <https://www.dw.com/uk/>

Дубинський, Б. (2014). *Американська зброя для України.* <https://www.radiosvoboda.org/a/26741216.html>

Завгородня, І. (2014). *Обама: дії Росії в Україні – ознака слабкості.* <https://www.dw.com/uk/>

Коментар МЗС України щодо схвалення Конгресом США Закону «Підтримка української свободи». (2014). <https://web.archive.org/web/20141214235630/http://mfa.gov.ua/ua/press-center/comments/2577-komentar-mzs-ukrajini-shhodo-skhvalennya-kongresom-ssha-zakonu-pidtrimka-ukrajinskyoji-svobodi>

Конгрес США вітає Порошенка 5-хвилинною овацією. (2014). https://lb.ua/news/2014/09/18/279847_ssha_poroshenko_privetstvovali.html

Куропятник, О. (2014). *Чому США не надають зброю Україні.* <https://www.unian.ua/politics/960509-chomu-ssha-ne-nadayut-zbroyu-ukrajini.html>

Михайленко, М. *Військова допомога США: мало, багато чи достатньо?* (2016). <https://glavcom.ua/publications/viyskova-dopomoga-ssha-malo-bagato-chi-dostatno-357946.html>

Обама зустрівся з Яценюком. (2014). https://rus.lb.ua/news/2014/03/12/259154_obama_vstretilsya_yatsenyukom.html

Обама затвердив надання Україні допомоги ще на 46 мільйонів. (2014). <https://pravda.com.ua/news/2014/10/8/496781/>

Обама підписав закон про підтримку України. (2014). https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2014/12/141218_obama_signed_sanctions_rl

Обама пообіцяв Україні гарантії на \$ 1 млрд. (2014). https://lb.ua/economics/2014/09/19/279895_obama_poobeshchal_ukraine_garantii_1.html

Порошенко попросив у Конгресу зброю і грошей на реформи. (2014). https://lb.ua/news/2014/09/18/279855_poroshenko_poprosil_kongressa.html

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк у Вашингтоні зустрівся з Президентом США Бараком Обамою. (2014). <https://www.kmu.gov.ua/news/247095400>

Сенат США ухвалив законопроект, який визначає Україну союзником поза межами НАТО. (2014). <https://web.archive.org/web/20141215044746/http://www.pravda.com.ua/news/2014/12/11/7051734/>

США надіслали 2000 бронезилетів для АТО. (2014). https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/1681768-ssha_nadislali_2000_broneziletiv_dlya_ato_1952571.html

США не будуть воювати з Росією через події в Україні, – Пентагон. (2014). https://zaxid.net/ssha_ne_budut_voyuvati_z_rosiyeyu_cherez_podiyi_v_ukrayini_pentagon_n1321139

У 2014 році США замість зброї давали Україні ковдри, – Грем. (2025). <https://www.rbc.ua/rus/news/2014-rotsi-ssha-zamist-zbroyi-davali-ukrayini-1739546597.html>

У бюджеті США на 2015 рік передбачено \$112 млн військової допомоги Україні. (2014). https://lb.ua/world/2014/12/10/288901_byudzhete_ssha_2015_god.html

Як змінилася Україна за 10 років війни. (2024). <https://www.ukrainer.net/ukraina-10-rokiv/>

«Якби така підтримка була в 2014», – жителі Донеччини про Байдена та американську допомогу Україні. (2022). <https://vchasnoua.com/news/yakby-taka-pidtrymka-bula-v-2014-zhyteli-donechchyny-pro-baidena-ta-amerykansku-dopomohu-ukraini>

Ukraine Freedom Support Act of 2014. (2014). <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/senate-bill/2828>

REFERENCES

Vid paikiv do tekhnolohii. Yak mizhnarodna dopomoha posylyla oboronozdatnist Ukrainy. (2017). <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/05/4/7065175/> (in Ukrainian).

Vizyt Baidena do Ukrainy. (2014). <https://www.dw.com/uk/> (in Ukrainian).

Honcharenko, R. (2014). *Ukraina i NATO: samit slabkykh nadii i obmezhenykh mozhlyvostei.* <https://www.dw.com/uk/> (in Ukrainian).

Dubynskyi, B. (2014). *Amerykanska zbroia dlia Ukrainy.* <https://www.radiosvoboda.org/a/26741216.html> (in Ukrainian).

Zavhorodnia, I. (2014). *Obama: dii Rosii v Ukraini – oznaka slabkosti.* <https://www.dw.com/uk/> (in Ukrainian).

Komentar MZS Ukrainy shchodo skhvalennia Konhresom SShA Zakonu «Pidtrymka ukrainskoi svobody». (2014). <https://web.archive.org/web/20141214235630/http://mfa.gov.ua/ua/press-center/comments/2577-komentar-mzs-ukrajini-shhodo-skhvalennya-kongresom-ssha-zakonu-pidtrimka-ukrajinskykoji-svobodi> (in Ukrainian).

Konhres SShA vitav Poroshenka 5-khvylynnoi ovatsiiei. (2014). https://lb.ua/news/2014/09/18/279847_ssha_poroshenko_privetstvovali.html (in Ukrainian).

Kuropiatnyk, O. (2014). *Chomu SShA ne nadaiut zbroiu Ukraini.* <https://www.unian.ua/politics/960509-chomu-ssha-ne-nadayut-zbroiu-ukrajini.html> (in Ukrainian).

Mykhailenko, M. *Viiskova dopomoha SShA: malo, bahato chy dostatno?* (2016). <https://glavcom.ua/publications/viiskova-dopomoga-ssha-malo-bagato-chi-dostatno-357946.html> (in Ukrainian).

Obama vstretysia s Yatseniukom. (2014). https://rus.lb.ua/news/2014/03/12/259154_obama_vstretilsya_yatsenyukom.html (in Russian).

Obama zatverdyy nadannia Ukraini dopomohy shche na 46 milioniv. (2014). <https://epravda.com.ua/news/2014/10/8/496781/> (in Ukrainian).

Obama pidpysav zakon pro pidtrymku Ukrainy. (2014). https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2014/12/141218_obama_signed_sanctions_rl (in Ukrainian).

Obama poobitsiav Ukraini harantii na \$ 1 mlrd. (2014). https://lb.ua/economics/2014/09/19/279895_obama_poobeshchal_ukraine_garantii_1.html (in Ukrainian).

Poroshenko poprosyv u Konhresu zbroiu i hroshei na reformy. (2014). https://lb.ua/news/2014/09/18/279855_poroshenko_poprosil_kongressa.html (in Ukrainian).

Premier-ministr Ukrainy Arsenii Yatseniuk u Vashynhtoni zustrivsia z Prezydentom SShA Barakom Obamoiu. (2014). <https://www.kmu.gov.ua/news/247095400> (in Ukrainian).

Senat SShA ukhvalyv zakonoproekt, yakyi vyznachaie Ukrainu soiuznykom poza mezhamy NATO. (2014). <https://web.archive.org/web/20141215044746/http://www.pravda.com.ua/news/2014/12/11/7051734/> (in Ukrainian).

SShA nadislaly 2000 bronezhyletiv dlia ATO. (2014). https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/1681768-ssha_nadislali_2000_bronegiletiv_dlya_ato_1952571.html (in Ukrainian).

SShA ne budut voiuvaty z Rosiieiu cherez podii v Ukraini, – Pentahon. (2014). https://zaxid.net/ssha_ne_budut_voyuvati_z_rosiyeyu_cherez_podiyi_v_ukrayini__pentagon_n1321139 (in Ukrainian).

U 2014 rotsi SShA zamist zbroi davaly Ukraini kovdry, – Hrem. (2025). <https://www.rbc.ua/rus/news/2014-rotsi-ssha-zamist-zbroyi-davali-ukrayini-1739546597.html> (in Ukrainian).

U biudzheti SShA na 2015 rik peredbacheno \$ 112 mln viiskovoi dopomohy Ukraini. (2014). https://lb.ua/world/2014/12/10/288901_byudzhet_2015_god.html (in Ukrainian).

Yak zminylasia Ukraina za 10 rokiv viiny. (2024). <https://www.ukrainer.net/ukraina-10-rokiv/> (in Ukrainian).

«Iakby taka pidtrymka bula v 2014», – zhyteli Donechchyny pro Baidena ta amerykansku dopomohu Ukraini. (2022). <https://vchasnoua.com/news/yakby-taka-pidtrymka-bula-v-2014-zhyteli-donechchyny-pro-baidena-ta-amerykansku-dopomohu-ukraini> (in Ukrainian).

Ukraine Freedom Support Act of 2014. (2014). <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/senate-bill/2828> (in English).

Igor ZABOLOTNIUK

professor of the Department of Tactics

The Hetman P. Sahaidachny National Army Academy

PhD student of the Department of Modern History

I. Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the NAS of Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6153-1110>

e-mail: igor171976@ukr.net

The article analyzes the features of U.S. military assistance to Ukraine at the initial stage of the Russian-Ukrainian war. The nature and scale of the provided support are examined, and it is shown that it was primarily limited to non-lethal means, including body armor, night-vision devices, communication systems, and medical equipment. It is demonstrated that the Obama administration's policy was dominated by diplomatic and sanction-based instruments of influence on Russia, which resulted in the refusal to supply lethal weapons to Ukraine despite requests from the Ukrainian side. Domestic and foreign policy factors

that shaped the parameters of U.S. assistance are identified, with particular attention paid to the U.S. desire to avoid direct confrontation with the Russian Federation. It is noted that the conservative domestic political situation in the U.S., the need to coordinate actions with European NATO allies, and strategic interests in dialogue with Russia significantly influenced the timing and scale of weapons provision to Ukraine.

The reaction of Ukrainian politicians and society to the U.S. position regarding the Russian-Ukrainian war is analyzed, the role of the U.S. Congress in providing military assistance to Ukraine is determined, and the economic and defense components of U.S. aid are examined through the lens of budgetary programs and loan guarantees. Special attention is paid to the importance of the Ukraine Freedom Support Act of 2014, and its impact on creating a legal framework for providing lethal and non-lethal assistance is evaluated. It is emphasized that the assistance provided had significant psychological importance, confirming the U.S. readiness to support the Ukrainian state under conditions of Russian armed aggression. It is concluded that the experience of 2014 laid the groundwork for the formation of a long-term strategy of U.S. support for Ukraine, combining military, political, and diplomatic components.

Key words: Russian-Ukrainian war, ATO, military assistance, USA, Ukraine, Armed Forces of Ukraine, weapons, Russian Federation.

*Стаття: надійшла до редакції 17.07.2025
прийнята до друку 19.08.2025*